

ISLAZUL COMUNEI SCHINENI ÎN PRIMA JUMĂTATE A SECOLULUI AL XX-LEA

Gheorghe Gherghe*
Mihaela Ghețău**

Cuvinte cheie: satul Schineni, orașul Murgeni, județul Vaslui, islaz comunal.

Keywords: village Schineni, Murgeni town, Vaslui, communal grazing land.

Abstract:

At the beginning of the twentieth century villages in the Valley of Salt: Latest, Sarateni and formed joint Schineni. Residents were concerned with establishing a communal grazing land, a goal achieved in two phases: acquisition of 130 hectares of estate area Bârlălești in 1914 to which were added 253 hectares 30 acres as a result of local decisions Reform Commission on 16 and 23 February 1921, the total area of grazing lands that reached 383 hectares.

Până la reforma administrativă din 1968, satele de pe Valea Sărata, de la sud de Murgeni, au format comuna Schineni, comună care a avut în componență satele Schineni, Sărățeni, Lățești. În vremea aceea, statul, comunele, satele erau interesate în constituirea islazurilor comunale.

În 1914, administrația comunei Schineni a cumpărat suprafața de 130 hectare, pentru izlaz, din moșia Bârlălești, proprietate a Casei Rurale. Vânzarea, pentru 600 lei hectarul, a fost intermediată de Iftene A. Ciobanu, primarul comunei și avocatul V. Lupescu reprezentantul Casei Rurale. Decretul lege din 1918 a fost o nouă oportunitate pentru mărirea și consolidarea islazului. La vechiul izlaz comunal s-au adăugat 253 hectare și 30 ari, ca rezultat al hotărârilor comisiei locale din 16 și 22 februarie 1921, în mai multe parcele: 30 de hectare din moșia Ciomaga, fostă proprietate a lui Emil Juvară, 26 ha 30 ari din moșia Sărățeni, fostă proprietate a moștenitorilor Juvara, 76 de hectare din moșia Lățești, fostă proprietate a doamnei Margareta Juvara și 121 hectare din moșia Bârlălești, fostă proprietate a Casei Rurale, încât suprafața totală a islazului comunal a ajuns la 383 de hectare.

Pentru administrarea islazurilor comunale, statul a emis un regulament al islazurilor Comunale și a înființat regionale agricole. Comuna Schineni a fost arondată regionalei Agricole Murgeni. Starea islazului comunal Schineni o cunoaștem dintr-un proces verbal din 23 mai 1928, întocmit de N. Botez, șef al regionalei agricole Murgeni, semnat de primarul comunei, Ivanciu Kahu și notarul Teodor Mihordea. Atunci locuitorii comunei aveau la pășunat 295 vite mari și 783 de oi. Paza vitelor era în grija locuitorilor, iar paza islazului se afla în grija a doi angajați, Ion I. Irimia și Ion E. Mihăilă. S-a controlat starea ierbii și adăpătoarelor. N.Botez era preocupat de

* Profesor, Școala Nr. 4, Bârlad

** Profesor, Bârlad

realizarea unor obiective cerute de regulamentul de funcționare a islazurilor: construirea de cișmele, drumurile de acces, împrejurimi, cultivarea plantelor pentru nutreț, plantarea terenurilor degradate cu arbori și arbuști, bugetul de venituri și cheltuieli. Primăria avea greutate în încasarea banilor pentru pășunat, fixase o taxă de 200 de lei pentru o vită mare și din această cauză nu se puteau face investiții importante.

Pentru o mai bună funcționare a islazului, N. Botez, în 1928, a întocmit pentru comuna Schineni un „Plan de exploatare a islazului model din comuna Schineni” În plan erau cuprinse parcele pentru Schineni, Floreni, Sărățeni, Ciomaga, Mihoanea, deoarece după 1925, pentru câțiva ani, satul Lățești devenise comună și primise 76 de hectare pentru izlaz. Islazul comunei Lățești a avut următoarele vecinătăți: la est moșia Lățești vândută locuitorilor de doamna Margareta Juvara, la vest și sud loturile împroprietărilor și la nord satul Lățești. După această separare, comuna Schineni formată din satele Schineni și Sărățeni (de fapt Sărățenii de Sus, fostul sat Dragomănești) a rămas cu un izlaz în suprafață de 307 hectare.

În planul întocmit de N. Botez, în 1928, pentru comuna Murgeni se prevedeau cultivarea de plante pentru nutreț pe o suprafață de 33 de hectare din care 5 hectare lucernă, iar pe 28 de hectare parâng, porumb și alte plante. Pe 10 hectare, suprafață ocupată de râpi, trebuia să se planteze salcâmi. Se mai prevedea: reparatul ocoalelor, un gard pentru suprafața de 12 hectare și 60 de ari care să protejeze salcâmi plantați în viitor, realizarea a 20 metri de uluci pentru adăpatul vițelilor, din ciment. Valoarea acestor lucrări se ridica la 91000 lei, bani din taxele pentru pășunat.

ANEXE

7 martie 1914

Contract de vindere-cumpărare

Între subsemnații: Casa Rurală cu sediul în București, strada Paris, nr.1, Palatul Nifon, reprezentată de D-l avocat V. Lupașcu, în baza delegațiunei dată de Consiliul de administrație în ședința din 6 martie 1914 și de d=1 Iftene A. Ciobanu primarul comunei Schineni din plasa Murgeni, județul Tutova, a intervenit următorul contract de vindere-cumpărare:

Art. 1 Subsemnata Casă Rurală, proprietara moșiei Bârlălești-Murgeni, situată în comuna Schineni, plasa Murgeni, județul Tutova, declar în conformitate cu legea pentru învoielile agricole că vând de veci comunei Schineni, pentru islazul comunei Schineni o întindere de 130 de ha de moșia mai sus numită, într-un trup, având situația următoare: la est cu moșia Bârlălești – Murgeni și la sud cu moșia Ciomaga a D-nei Maria Juvară, după cum se prezintă în alăturata schiță de plan ridicată de Institutul Geografic al Armatei și care plan, confirmat de tribunalul respectiv face parte integrantă din acest contract, deși nu se depune odată cu cererea de autentificare.

Art. 2. Prețul cu care am vândut acest izlaz comunal este de 600 lei ha, adică în total pentru întreaga întindere de 130 ha este de lei 78000 lei, șaptezeci și opt mii lei.

Art.3. Acest preț se va plăti de comună în termen maxim de 12 ani, și până la plata integrală a acestui preț comuna va plăti anual pentru izlaz o dobândă de 6% asupra prețului ca venit, adică suma de lei 4680- patru mii șase sute optzeci. Plata acestei dobânzi mi se va da de stat în conformitate cu art. 17 din legea pentru învoielile agricole, cu începere de la 1 noiembrie 1913, iar anual se va socoti cu începere de la 1 martie 1913. Statul se va acoperi de această sumă prin încasarea ce o va face la 1 octombrie fiecă an de la comuna Schineni a sumei de 4680 lei care reprezintă dobânda anuală asupra prețului integral al izlazului. Această încasare se va face conform articolului 29 din lege și va începe de la 1 octombrie 1912.

Art. 4. Comuna Schineni își rezervă dreptul de a achita capitalul de lei 78000 sus prevăzut și mai înaintea termenului de 12 ani.

Art.5 Subsemnatul Iftene A. Ciobanu primarul comunei Schineni lucrând în această calitate conform art. 77 aliniatul 10 din legea pentru organizarea comunelor rurale din 20 aprilie 1908 și în baza deciziunii Consiliului Comunal nr.26 din 30 octombrie 1908 și în baza deciziunii Consiliului comunal nr. 26 din 3 noiembrie 1911 și a Consiliului superior al Agriculturii nr. 1947 din 23 octombrie 1912 și aprobării Ministerului de interne, comunicate cu ordinul nr. 6761 din 4 februarie n1913, declar că cumpăr pentru comuna Schineni de la casa Rurală întinderea de pământ de 130 ha, având limitare specificată mai sus și prevăzută în plan cu prețul și condițiunile aici stipulate și pe care mă oblig a le executa întocmai.

Drept care am format prezentul contract în patru exemplare, iscălit de ambele părți și care se va depune la Tribunal spre autentificare și transcriere, liberându-se un exemplar Casei Rurale, două primarului, din care unul îl va trimite la Ministerul de Interne.

Casa Rurală: V. Lupașcu

Primarul Comunei Schineni: Iftene N. Ciobanu

D.J.A.N. Vaslui

Fond nr 126 Consilieratul agricol al județului Tutova, dosar 6/1926, filele 2-3

Tribunalul Județului Tutova

Proces verbal nr.400

Astăzi 7 martie 1914 în preterul Tribunalului Tutova și înaintea noastră A. Dumitrescu supleant asistat de d-l Guriță grefier s-au prezentat în persoană D-l V. Lupescu avocat lucrând în numele și pentru Casa Rurală în baza delegației dată de consiliul de administrație în ședința din 6 martie 1914 și D-l Iftene A. Ciobanu lucrând ca primar al comunei Schineni, Județul Tutova delegat prin procesul verbal nr 29/1914 personal cunoscut nouă cerând a se investi cu formula autentică prezentului aici făcut în patru exemplare, din care 3 semnate de părți iar celălalt nesemnat, primind 4 le-am vizat spre neschimbare, am pus pe părți de au semnat în fața noastră exemplarul ce nu era semnat care se va păstra la dosar, am citit apoi prezentul act din cuvânt în cuvânt în fața și auzul părților care ne-au declarat și oral ca cele cuprinse în el sunt cu consimțământul lor, făcut din libera lor voință și că semnăturile din el sunt ale D-lor.

Noi,

Luând act de aceste declarațiuni, văzând că actul este făcut pe hârtie liberă fiind scutit de tacsă de timbru și tacsă de înregistrare.

Văzând art. 17 Cod civil și urmat de legea autentificării

Dăm autenticitate legală prezentului

Supleant Dumitrescu

Grefier G. Guriță

Nr.400 Grefa tribunalului județului Tutova

Atestă că prezentul act s-a transcris în registrul de transcripțiuni de la acest Tribunal nr. 622, vol. 4 din 7 martie 1914 în extras

Grefier G. Guriță

Acest act este conform cu originalul și se atestă de noi

Primar Ivanciu I. Kahu, 1918 mai 31

Notar Mihordea

Ibidem, fila 3.

Extras după procesul verbal al D-lui agronom Regional Murgeni
Primirea islazurilor comunei Schineni

Art.I După legea învoelilor agricole din 1907 are islazuri cumpărate astfel. 131 hectare din moșia Bârlălești proprietatea Casei Rurale cu actul autentificat de Tribunalul Tutova, cu prețul de 83000 pentru satul Schineni și Sărățeni.

Art. II. Pe baza L. D. nr. 3697/918 are 253 ha 30 ari izlaz și anume:

1) 30 ha din moșia Cioamaga fostă proprietate D-lui Emil Juvără prin hotărârea comisiei locale din 26 februarie 1921 cu prețul de 67.200 plus măsurătoarea de lei 6.600

2) 26 ha 30 arii din moșia Sărățeni fostă a moștenitorilor Juvara prin hotărârea Comisiei locale din 26 II 1921 din moșia Sărățeni cu preț de 58812 plus măsurătoarea de lei 5781.

3) 121 ha din moșia Bârlălești fostă a Casei Rurale prin Hotărârea Comisiei locale din 16 II 1921 cu preț de lei 338800 plus numărătoare de lei 26620

4) 76 ha din moșia Lățești fostă proprietate a d-nei Margareta Juvără prin hotărârea Comisiei locale din 26-II-1921 cu preț de 170240 lei plus măsurătoarea de lei 16.720 cu anuitatea de lei 25375,83.

Având în vedere articolul 2 din Regulamentul pentru administrarea și exploatarea islazurilor comunale

Având în vedere că comuna Schineni, pentru locuitorii cu 700 vite i s-a dat izlaz în suprafață de 307 ha 30 arii, care sunt suficiente pentru satisfacerea trebuințelor, având în vedere că satul Lățești care s-a despărțit de această comună are 137 locuitori cu 250 vite are nevoie de 76 ha.

Disponem

Se transferă în plină proprietate a satului Lățești care formează o nouă comună suprafața totală de 76 ha compusă din următoarele categorii, islazuri

1) 76 hectare izlaz expropriat pentru care trebuie să plătească prețul de lei 170240

Pentru folosința comunei Schineni au rămas 307 ha 30 ari izlaz comunal cuprins din următoarele categorii:

- a) 130 ha expropriat pe baza legii din 1907 cu măsurătoarea de lei 4948, 78
- b) 30 ha cu prețul de lei 67200 cu măsurătoarea de lei 5786
- c) 26 ha 30 ari cu preț de lei 58812 și măsurătoarea de 5786 lei
- d) 121 ha cu prețul de 338800 lei plus măsurătoarea de lei 26620

Agronom Regional Murgeni

N.Botez

Primar Schineni Primar Lățești

Ivanciu Cahu Onose. Gh

Pentru conformitate

Notar T. Mihordea

Referat

Comuna Schineni are 307ha 30 ari

Comuna Lățești are 76 ha

Notar Schineni și Lățești

T. Mihordea

Ibidem, filele 4-5

Proces Verbal

Astăzi 23 mai 1928

Noi, N. Botez șef al regionalei agricole Murgeni în conformitate cu articolele 93 și 95 din Regulamentul Islazurilor Comunale ne-am transportat în comuna Schineni, județul Tutova și asistați de d-l Ivanciu Cahu primarul comunei am controlat administrarea și exploatarea Islazului Comunal constatând următoarele:

Comuna are ca izlaz suprafața de 307 hectare și 30 arii format din 4 trupuri și anume: 130 hectare constituite după legea din 1907 și 177 hectare 30 arii după legea din 1918

Ultima inspecție referitoare la izlaz a fost făcută de către subsemnatul la data de 8 februarie anul acesta.

Pentru a vedea cum s-au executat dispozițiile planului de exploatare ale regulamentului, ordinele și instrucțiunile trimise de serviciul agricol județean am mers mai întâi la izlaz unde am constata:

Pe islazul din 1907 pășteau 95 vite mari și oi 415

Pe restul islazului pășteau 200 vite mari și 323 oi.

Paza vitelor se face de către locuitori.

Paza islazului se face de către Ion I. Irimia și Ion E. Mihăilă pe care i-am găsiți prezenți la serviciu,

Aspectul general al islazului nu este mulțumitor din cauza secetei și lipsei de zăpadă din iarnă. Starea ierbii este mijlocie și are multă nevoie de ploaie pentru a

satisface vitele. Adăpătorile sunt suficiente însă la depărtări prea mari și se simte nevoia de ciușmea pe izlazul Ciomaga care se speră a se forma în vara aceasta. Plantațiile sunt făcute în primăvara aceasta pe o suprafață de circa 3 ha pe râpa Măgeana din salcâm, majoritatea, și sălcii, ca vegetație se prezintă bine până acum. Împrejmuiuri nu sunt pe izlaz. Starea drumurilor este bună plante de nutreț nu s-au cultivat Accesorii: sunt pe izlaz copaci de diferite esențe neimportante. Lucrări în izlaz pentru întreținerea și îmbunătățiri nu s-au putut face până acum, decât plantația arătată mai sus, din cauza lipsei de bani. Treptat, cu încasările se vor mai putea face și celelalte prevăzute,, restul plantărilor și cișmeaua și arăturile pentru semănatul lucernei, față de dispozițiile luate prin planul de exploatare și prin procesele verbale de inspecție. Administrația izlazului este mulțumitoare datorită activității ce se depune de către d-l primar, Ivanciu Cahu.

Administrația

Cercetând arhiva primăriei referitoare la izlaz am constatat că este ținută de d-l Toader Mihordea, notar, în stare mulțumitoare. Contractele cu locuitorii nu sunt încă încheiate și nu sunt încă dați în debit.. Bugetul s-a făcut în înțelegere cu serviciul agricol județean. Prevederea bugetară la venituri este în total de lei 316 921

Cheltuieli de lei 304653

Prevederile sunt în conformitate cu regulamentul și instrucțiunile ministerului agriculturii și domeniilor.

Încasări s-au făcut până acum numai din rămășițe în suma de lei 47344 și mai sunt de încasat tot rămășițe 174086 lei, după care se va încasa curentul. Excedente nu are izlazul și nici deficite. Cheltuielile necesare sunt acoperite cu prețul prevăzut de 200 lei pentru pășunat de capul mare. Cheltuieli asupra bugetului curent nu s-au făcut până acum. Pentru inventar s-a dat ordin domnului notar al întocmi, de acum, fiindcă nu există la ordinele privitoare la izlaz răspunsurile s-au dat la timp. Litigii nu are până acum comuna. Comuna nu a făcut până acum cedări și vânzări de nici un fel. Autoritățile comunale până în prezent nu s-au conformat regulamentelor și instrucțiunilor privitoare la izlaz. Având în vedere cele constatate noi dispunem ca d-l primar să depună și mai departe aceeași activitate spre a încasa rămășițele și debitul curent pentru a putea face față lucrărilor și plantațiilor la care ne obligă bugetul și planul de exploatare.

REMIZA

De oarece comuna nu are casier comunal propunem ca remiza să se plătească de comună d-lui percepător conform regulamentului: În acest scop d-l primar va face o adresă oficială către d-l consilier agricol menționând că de la numirea lui I. Cahu ca percepător încasările au început a se mișca mulțumitor în raport cu unii trecuți și situația materială a locuitorilor care au suferit lipsuri din cauza secetei ce a bântuit localitatea anii din urmă.

D-l primar și notar vor lua cunoștință de noua lege a izlazurilor, se vor conforma și vor aduce la cunoștință și locuitorilor citindule într-o zi de sărbătoare când vor fi adunați în acest scop.

Drept care s-a încheiat prezentul

Șeful Reg. Agricole

N. Botez

Primar Ivanciu Kahu
 Notar
 T. Mihordea

Ibidem, filele 10-11.

Proces verbal
 Astăzi 25 iunie 1928

Noi, Ivanciu Kahu primarul comunei Schineni, județul Tutova în prezența noastră șeful Regiunii Agricole Murgeni, județul Tutova, având în vedere I. D. R. nr. 2465 publicat în Monitorul oficial nr 220 din 925 prin care s-a hotărât ca satul Lățești fost parte din comuna Schineni să formeze o nouă comună, avându-se în vedere că o dată cu deslăpirea acestui sat trebuie să se transfere și suprafața de 76 hectare izlaz ce i-am constituit în baza înaltului D.R. 3697/918 din terenul expropriat.

Având în vedere că comuna Schineni de care depindea satul Lățești i s-au constituit izlazuri în suprafață de 383 hectare și 30 arii din următoarele categorii:

I După legea învoielilor agricole din 1907 are izlazuri cumpărate astfel: 130 ha din moșia Bărlălești proprietatea Casei Rurale cu act autentificat de tribunalul Tutova, cu prețul de lei 83000, pentru satul Schineni și Sărățeni.

II. În baza decretului nr. 3697/918 are 253 ha 30 arii izlaz și anume:

1) 30 ha din moșia Ciomaga fostă proprietatea d-lui Emil Juvara prin hotărârea comisiei locale din 26-II 1921 cu preț lei 58812 plus măsurătoarea de lei 6600 cu anuitatea de lei...

2) 26 ha 30 ari din moșia Sărățeni fostă a moștenitorilor Juvara prin hotărârea comisiei locale din 16-II- 1921 cu preț de lei 58812 plus măsurătoarea de lei 5786 cu anuitatea de lei...

3) 121 ha din moșia Bărlălești fostă a Casei Rurale prin hotărârea comisiei locale din 16-II-1921 cu prețul de lei 338800 plus măsurătoarea de lei 26620 cu anuitatea de lei...

4) 76 ha din moșia Lățești fostă proprietatea doamnei Margareta Juvara prin hotărârea comisiei locale din 26-II- 1921 Cu prețul de lei 170250 plus măsurătoarea 16720 cu anuitatea de lei 25375,80.

Având în vedere art.2 din legea pentru administrarea și exploatarea izlazurilor comunale și având în vedere că comuna Schineni pentru locuitorii cu 700 vite i s-au dat izlaz în suprafață totală de 307 ha 30 ari care sunt suficiente pentru satisfacerea trebuințelor, având în vedere că satul Lățești care s-a despărțit de această comună are 137 locuitori cu 250 vite are nevoie de 76 hectare.

Disponem

Să transferă în plină proprietate satului Lățești care formează o nouă comună suprafața de 76 hectare compusă din următoarele categorii de izlazuri:

I. Din cele 76 hectare izlaz expropriat prin D.L. suprafața de 76 ha pentru care trebuie să plătească prețul de lei 170240, măsurătoarea d elei 16720 , anuitatea de 25375,85 având următoarele vecinătăți:

La est – Moșia Lățești vândută locuitorilor

La vest – Laturile împrăștiilor

La nord – satul Lătești

La sud – laturile împrăștiilor

Pentru folosința comunei Schineni au rămas 307 hectare 30 arii izlaz comunal compus din următoarele categorii:

Din cele 130 ha constituite pe baza Legii 907, suprafața de 130 ha trupul Ciomaga cumpărat din moșia Bârlălești proprietatea Casei Rurale pentru care trebuie să plătească suma de.. cu anuitatea de lei 94948, 75 având vecinătățile:

La est cu moșia Bârlălești a Casei Rurale, la vest Ciomaga, la sud moșia Juvara și la nord moșia Bârlălești. pe acest izlaz sunt următoarele accesorii: 18 ha foste vii astăzi replantate parte care fac parte din toată suprafața.

Din cele 253 ha 30 ari dat prin Legea 3697/918 are în total suprafața de 183 ha pentru izlaz.

Suprafața de 30 ha expropriată din moșia Emil Juvără pentru care trebuie să plătească prețul de lei 6720, măsurătoarea de lei 6600 cu anuitatea de lei..., având următoarele vecinătăți: la est viile embaticare și noua vatră de sat, la vest terenul expropriat pentru cultură, la sud satul Schineni, la nord islazul de la 907 Sărățeni. Pe acest izlaz sunt următoarele accesorii: copaci de felurite esențe.

Suprafața de 26 ha 30 de ari din proprietate a moștenitorilor Juvara din moșia Sărățeni pentru care să plătească prețul de lei 58812 cu măsurătoare de 5786 cu unitatea de lei având următoarele vecinătăți- est drumul..... Satul Sărățeni, miazăzi ...Manolachi și T. Mihordea, accesorii pe acest loc nu sunt.

Suprafața de 121 ha din moșia Bârlălești fostă a casei Rurale pentru care trebuie să plătească prețul de lei 338800 cu măsurătoarea de lei 26620, cu anuitate de lei.. având următoarele vecinătăți:

La est șoseaua județeană Murgeni – Bârlad, la vest moșia expropriată Murgeni, la nord moșia expropriată Bârlălești, la sud tot moșia expropriată Bârlălești, accesorii pe acest izlaz nu sunt.

Din exploatarea suprafeței totale de 383 ha 30 arii, comuna Schineni nu a avut până în prezent nici un deficit și nici un excedent.

Noi, Gh. Onose primarul comunei Lătești declarăm că am primit în stăpânirea comunei Lătești suprafața de 76 ha destinată satului lătești conform specificărei de mai sus, iar noi Ivanciu Kahu primar al comunei Schineni am predat acest teren d-lui Gh. Onose primar al comunei Lătești în prezența domnului N. Botez șef al regiunii agricole Murgeni din județul Tutova.

Odată cu aceasta s-au făcut schița de plan pentru islazurile descrise mai sus și care face integrantă din acest proces verbal

Drept care sa adresat prezentul proces verbal în trei exemplare.

Ivanciu Kahu

N. Botez

Gh. Onose

Ibidem, fila 22.